

GOTLANDS TINGSRÄTT
Gotlands tingsrätt
Rotel 3

DOM
2015-12-17
meddelad i
Visby

Mål nr: B 1216-14

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

ELIAS Leif Isak Pettersson, 19960118-7710
Dalhem Gandarve 711
622 56 Dalhem

Offentlig försvarare:

Advokat Tomas Pettersson
Advokat Gotland AB
S:t Hansgatan 11
621 57 Visby

Åklagare

Vice chefsåklagare Susanne Wihlborg
Åklagarmyndigheten
Lokal åklagare i Visby
Box 1267
621 23 Visby

Målsägande

Sekretess M1, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Målsägandebiträde:

Advokat Eva Ernstson
Kannjutaregränd 4 A
621 57 Visby

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

- Våldtäkt, 6 kap 1 § 1 st brottsbalken
2013-10-18 -- 2013-10-19
- Barnpornografibrott, 16 kap 10 a § 1 st 5 p brottsbalken
2014-02-14

Påföljd m.m.

Villkorlig dom med samhällstjänst 240 timmar. Om fängelse i stället hade valts som påföljd skulle fängelse 10 månader ha dömts ut.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1143 621 22 Visby	Artillerigatan 2 A	0498-28 14 00 E-post: gotlands.tingsratt@dom.se	0498-27 97 59	måndag - fredag 08:30-11:30 13:00-15:00

Frivårdskontor

Frivården Visby

Skadestånd

Elias Pettersson ska betala skadestånd till målsägande M1 med 115 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 19 oktober 2013 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

I beslag tagen mobiltelefon förklaras förverkad. Beslaget ska bestå (Beslag nr 2014-0901-BG116 p 1).

Sekretess

1. Sekretessbestämmelsen i 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som har lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som kan röja målsäganden M1:s och vittnet V1:s identiteter. Detta innefattar identitetsuppgifter och andra uppgifter som kan leda till att identiteterna går att klarlägga. Samma sekretessbestämmelse ska fortsätta att vara tillämplig på samtliga identitetsuppgifter i domsbilaga 1 ("Partsbilaga sekretess").
2. Sekretessbestämmelsen i 18 kap. 15 § offentlighets- och sekretesslagen ska fortsätta att vara tillämplig såvitt avser de barnpornografiska bilder som förevisats vid förhandling inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Tomas Pettersson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 46 326 kr. Av beloppet avser 33 982 kr arbete, 2 987 kr tidsspillan, 92 kr utlägg och 9 265 kr mervärdesskatt.
2. Eva Ernstson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 27 401 kr. Av beloppet avser 19 530 kr arbete, 2 390 kr tidsspillan och 5 481 kr mervärdesskatt.
3. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet ska stanna på staten.

Övrigt

Elias Petterssons yrkande om att på nytt begära in ett yttrande från Frivården avslås.

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Elias Pettersson ska dömas enligt följande.

Åtalspunkten 1 – Våldtäkt (6 kap 1 § 1 st brottsbalken)

Elias Pettersson har den 18-19 oktober 2013 vid Gandarve i Dalhem med våld tvingat M 1 till samlag. Våldet har bland annat bestått i att Elias Pettersson med sin kroppstyngd tvingat ned M 1 i en säng där han hållit fast henne och mot hennes vilja dragit av henne kläderna och därefter tilltvingat sig ett samlag trots att M 1 gjort motstånd samtidigt som hon upprepade gånger sa nej.

Åtalspunkten 2 – Barnpornografibrott (16 kap 10 a § 1 st 5 p brottsbalken)

Elias Pettersson har den 14 februari 2014 vid Gandarve i Dalhem inom region Gotland innehaft 47 pornografiska bilder som skildrar barn.

M 1 har på grund av gärningen i åtalspunkten 1 yrkat att tingsrätten förpliktar Elias Pettersson att till henne betala skadestånd med 115 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 19 oktober 2013. Av beloppet avser 100 000 kr kränkning och 15 000 kr sveda och värk (akut psykiskt lidande).

Elias Pettersson har

- förnekat gärningen i åtalspunkten 1 och bestritt skadeståndsyrkandet och
- bestritt ansvar för brott vad gäller åtalspunkten 2 och bestritt förverkandeyrkandet. Han har erkänt att ifrågavarande bilder, med undantag för sex bilder (se anteckningar från huvudförhandlingen, bild 1 – 6) objektivt sett är att anse som barnpornografiska och att samtliga bilder har funnits i hans mobiltelefon.

DOMSKÄL

Åtalspunkten 1

Utredningen

Rättsintyg och rättsmedicinskt yttrande liksom ett utdrag ur en chattkonversation har lagts fram som skriftlig bevisning.

Förhör har hållits med M 1, Elias Pettersson, Johanna Jakobsson, V 1, Karl Hallin och Harry Pettersson.

M 1 har berättat om att hon och Elias hade haft ett förhållande som varat cirka ett halvår. För att diskutera hur de skulle ha det med sin relation framöver kom hon över till Elias. De åt middag tillsammans men Elias var märkligt frånvarande och ignorerade henne. De befann sig för sig själva på Elias rum och tittade på TV. Plötsligt ("det kom från ingenstans") lade han sig över henne och tryckte ned henne med sin tyngd. Elias klädde av henne kläderna; detta hade inte förgåtts av någon fysisk kontakt (kramar, kyssar, hångel). Han klädde sedan av sig själv. Han kallade henne för "hora och "slyna" och förde in sin penis i henne. Han höll på tills han fick utlösning. Under hela händelseförloppet sade hon upprepat ifrån men Elias var inte kontaktbar; hon sade "nej, jag vill inte" och "vad gör du?", men hon höjde inte rösten. Hon stretade också fysiskt emot Elias. Hon försökte således hindra att han klädde av henne och hon försökte slingra sig ur hans grepp. I samband med samlaget sprack hon i mellangården (området mellan slida och ändtarmsöppning). Elias somnade efter en stund och först då kunde hon lämna huset; hon träffade inte någon i samband med det. Hon ringde efter sin kompis Johanna Jakobsson som kom och hämtade henne. Hon bröt ihop inför henne. Hon visste inte hur hon skulle hantera situationen. Hon var chockad och tänkte inte på att ringa polisen. Cirka två månader efter händelsen berättade hon om det inträffade för Elias mamma. För sin egen mamma berättade hon inget förrän hon den 13 oktober 2014 polisanmälde händelsen. Anledningen till att hon då polisanmälde händelsen var att Elias hela tiden försökte ta kontakt med henne och att hon mådde dåligt av det. Elias ville för henne berätta att *han* mådde dåligt av det inträffade. Hon kände då att hon ville få

”ur sig allting” och få ”ett avslut” så att hon kunde gå vidare. Den stora frågan för henne är ”varför” det hände.

Elias Pettersson har uppgett han och M 1 skulle träffas hemma hos honom för att diskutera sin relation. Avsikten var att hon skulle sova över hemma hos honom. Det blev dock aldrig något tal om deras relation. När han och M 1 befann sig på hans rum började de att mysa och hångla. Han frågade om hon ville ha sex. Hon sade att hon inte visste. De fortsatte att hångla och han frågade återigen om hon ville ha sex. Hon sade då att hon ville ha det. Var och en av dem klädde då av sig sina egna kläder. De hade då sex i form av ömsesidig oralsex och ett vaginalt samlag. Han fick då utlösning. Efter en stund upptäckt han att M 1 var ledsen och grät. När han frågade varför sade hon att ”jag vill bara hem” och ”vi kan prata om det i morgon”.

Johanna Jakobsson (kompis till M 1) har berättat att hon känt M 1 sedan många år tillbaka. Elias känner hon genom M 1. På morgonen den 19 oktober 2013 väcktes hon av M 1 (telefon eller sms) som ville bli hämtad. När hon hämtade M 1 frågade hon vad som hade hänt. M 1 grät och berättade att Elias hade tvingat sig på (våldtagit) henne och att hon väntat tills Elias hade somnat för att påkalla hennes hjälp. M 1 ville inte anmäla det inträffade och hon ville absolut inte att M 1:s mamma skulle få veta något.

V 1 (mor till M 1) har uppgett att M 1, efter händelsen, uppträdde märkligt och inte ville gå i skolan, inte ville åka buss till skolan, utan i stället ville bli skjutsad. Hon visste inte vad det beteendet berodde på. Hon ställde frågor till skolpersonal och busschaufförer, men fick inget svar. Det var först i samband med att händelsen anmäldes till polisen (hösten 2014) som M 1 berättade för henne vad som hade hänt. Hon berättade då bl.a. att hon inte orkade med att åka samma buss som Elias och att Elias inte lämnade henne i fred, utan att han försökte knyta kontakt med henne.

Karl Hallin (klasskompis till M 1) har berättat att han i början av år 2014 noterade (vid polisförhör hållet i oktober 2014 har han uppgett att det var för ett år sedan, dvs. hösten 2013) att M 1, som han alltid uppfattat som glad och sprallig, var nedstämd. Hon berättade då att hon blivit våldtagen av sin f.d. pojkvän; några detaljer rörande detta lämnade hon inte.

Harry Pettersson (far till Elias) har berättat att M 1 kom hem till dem. På övervåningen har han och hans fru sitt sovrum och Elias har ett eget sovrum. Han uppskattar att hans och hans frus säng befinner sig cirka 7 meter från Elias säng. Han vaknade på natten (sextiden på morgonen) och gick ned från övervåningen till köket på bottenvåningen för att ta sin medicin. I köket träffade han Elias. Han frågade Elias var M 1 var. Elias svarade att hon åkt hem. Han frågade då om något särskilt hade hänt. Elias svarade då nej.

Tingsrättens bedömning

Den påstådda gärningen har således ägt rum mellan två personer som har en relation och det har skett hemma hos en av dem. Något våld eller något hot som inte är direkt förknippat med den påstådda våldtäkten har inte förekommit. De inblandade personerna är unga. Tingsrätten har alltså att bedöma en situation som innefattar det som karakteriserar en typisk och vanligt förekommande våldtäkt (se t.ex. BRÅ:s rapport 2005:7 s. 25 f.). Tilläggas kan att det inte har förekommit alkohol eller andra droger i samband med händelsen.

Den processuella situationen är också typisk för detta slags mål. Med det avses att inga andra personer än de direkt inblandade har sett eller hört något i omedelbart samband med den påstådda gärningen. Det finns inte heller någon teknisk, inklusive medicinsk, utredning som tillåter att några bestämda slutsatser dras i någon riktning. De i första rummet avgörande källorna till att kunna reda ut fakta i målet är alltså de båda berättelser som målsäganden och den tilltalade har bidragit med.

Högsta domstolen har i ett antal rättsfall (senast i domen den 4 november 2015 i mål nr B 4003-14 i det s.k. ”balkongfallet”, i vilken också hänvisas till tidigare rättsfall) i principiella ordalag redovisat hur en domstol bör gå till väga vid värderingen av framlagd bevisning. I ”balkongfallet” har Högsta domstolen, efter att ha redogjort för den grundläggande regleringen rörande bevisning i 35 kap. rättegångsbalken, uttalat (punkten 21) att vissa principer och riktlinjer rörande bevisvärdering har utvecklats i rättspraxis men att sådana måste behandlas med försiktighet och urskillning. Det framhålls vidare att det inte är möjligt att ange en enda modell för bevisbedömningen som kan tillämpas i alla olika typer av mål. Dessa uttalanden öppnar alltså för att bevisvärdering till stora delar måste utföras utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet. Fortsättningsvis kan sägas att Högsta domstolen anvisar en metod som kan användas (punkten 22). Där sägs bl.a. att sådan bevisning som bedöms vara av mindre betydelse kan till en början läggas åt sidan (jfr punkten 12 i NJA 2010 s. 671). Och därefter uttalas att det är lämpligt att värdera betydelsen av varje bevisfaktum (för sig).

Om man applicerar de nu nämnda uttalandena på det nu aktuella fallet kan man allra först konstatera att den framlagda vittnesbevisningen har mindre betydelse för bevis temat (dvs. gärningsbeskrivningen). Den bevisningen skulle alltså, med Högsta domstolens ord, kunna ”läggas åt sidan” (”balkongfallet) eftersom den saknar ”egentligt bevisvärde” (NJA 2010 s. 671). Tingsrätten menar dock att det är alltför långtgående och kategoriska uttalanden för att utan vidare tillämpas i nu aktuellt fall. Det är förvisso korrekt att påstå att den i målet framlagda vittnesbevisningen inte har *direkt* bäring på temat. Det är också korrekt att sådan bevisning ofta saknar värde. Det hindrar emellertid inte att bevisningen i vissa fall *kan* vara av *indirekt* värde vid bedömningen av annan bevisning, inte minst en målsägandeutsaga.

En annan principiell slutsats som kan dras av Högsta domstolens uttalanden i ”balkongfallet” är vidare att en domstol med fördel kan använda en metod som innebär att man först översiktligt bedömer styrkan av olika bevis och att den starkaste bevisningen för en tilltalads skuld först underkastas en mer ingående prövning. I det fallet var det den tekniska och rättsmedicinska utredningen. I det nu aktuella fallet är det målsägandeutsagan.

I NJA 2010 s. 671 (punkten 7) uttalar Högsta domstolen att en trovärdig målsägandeutsaga kan, i förening med vad som i övrigt framkommit i målet, vara tillräcklig för en fällande dom. I ett särskilt tillägg till domen utvecklar justitierådet Göran Lambertz detta på följande sätt (punkten 3).

”Som sägs i domen kan en trovärdig utsaga från målsäganden, i förening med vad som i övrigt framkommit i målet, vara tillräckligt för en fällande dom. Vid prövningen av skuldfrågan måste dock självfallet hänsyn tas till övrig bevisning och relevanta sakomständigheter i målet. Sålunda bör även den tilltalades trovärdighet bedömas, liksom sannolikheten i sig för målsägandens och den tilltalades berättelser. Vidare bör beaktas, utan givna slutsatser, bl.a. målsägandens reaktioner omedelbart efter händelsen och hennes eller hans agerande i övrigt, eventuell teknisk bevisning och målsägandens och den tilltalades berättelsers förenlighet med denna, eventuella vittnesuppgifter av relevans samt utredningsmöjligheter för att kontrollera målsägandens berättelse som kan ha försumrats av polisen (se NJA 2009 s. 447 I och II). Särskilt noggrant bör domstolen beakta sådana omständigheter som kan tala för att målsägandens uppgifter är mindre tillförlitliga, exempelvis att det finns personliga motsättningar mellan målsäganden och den tilltalade, att målsäganden har behov av en förklaring i förhållande till sin familj eller att målsäganden annars kan ha skäl att rikta sanningslösa beskyllningar mot den tilltalade. Också den frestelse som kan finnas för vissa målsägande att få skadestånd bör beaktas”.

Han lägger till (punkten 4) följande. ”även utan en alltigenom trovärdig utsaga från målsäganden kan fällande dom komma i fråga. Det förutsätter dock att utsagan stöds av stark bevisning av annat slag”.

Vad gäller bedömningen av själva trovärdigheten hos t.ex. en målsägandeutsaga utvecklar Göran Lambertz i sitt tillägg (punkterna 1 och 2) detta på följande sätt.

”Trovärdighetsbedömningar måste ske med försiktighet och med iakttagande av de svårigheter som finns att dra säkra slutsatser. Beteendevetenskaplig forskning visar att det ofta görs felaktiga antaganden om vilka omständigheter som är relevanta för trovärdighetsbedömningen (se Lena Schelin, Bevisvärdering av utsagor i brottmål, 2006, s. 397). Särskilt svårt är det att bedöma trovärdigheten utifrån exempelvis det allmänna intryck som målsäganden ger eller av icke-verbala faktorer i övrigt, såsom grad av nervositet eller säkerhet, benägenheten att fästa eller slå ned blicken, röstläge, emotionella reaktioner, gester eller rörelsemönster. Framför allt fordras försiktighet i fråga om slutsatser av ett uppträdande som kan synas ge stöd för trovärdighet, exempelvis att en utsaga `bär det självupplevdas prägel`. Som sägs i domen har man normalt anledning att lägga större vikt vid faktorer som avser innehållet i berättelsen som sådan. En viktig omständighet är därtill ofta hur berättelsen har växt fram, t.ex. förekomsten eller avsaknad av ledande frågor under utredningen. Om berättelsen ter sig inlärd och statisk snarare än spontan är det vidare en omständighet som i allmänhet minskar trovärdigheten. Betydelsen av faktorer som annars skulle sänka trovärdigheten kan minska om målsäganden lämnar en godtagbar förklaring, varvid dock en sådan förklaring normalt inte ökar trovärdigheten i övrigt. Möjliga alternativa förklaringar till målsägandens agerande före och under rättegången bör beaktas. Att målsäganden framstår som mer trovärdig än den tilltalade är givetvis inte tillräckligt för en fällande dom.”

Det ska framhållas att vad som ovan citerats utgörs av en ledamots tillägg till en dom från Högsta domstolen. Det innebär att vad som uttalats inte kan anses ha samma tyngd som om det varit domstolen som sådan som stått bakom uttalandena. Men även med beaktande av detta kan uttalandena, enligt tingsrättens mening, sägas kasta visst ljus även över Högsta domstolens dom och tjäna som riktlinjer vid bedömningen.

Beträffande frågan om kraven på bevisningens styrka i en straffprocessuell kontext brukar det ofta kort och gott uttryckas som att det krävs att ett åtal är styrkt. Inte sällan uttrycks det som att gärningspåståendet ska vara ställt utom all rimlig tvivel. Torkel Gregow har i sin artikel i SvJT 1996 s. 509 uttryckt det som att det för fällande dom praktiskt sett ska framstå som uteslutet att den åtalade är oskyldig. Oavsett uttryckssätt är innebörden att det för fällande dom ställs mycket höga krav på bevisningens styrka. Och den styrkan ska också kunna motiveras på ett objektivt och rationellt sätt.

Tingsrätten har ovan uttalat att det händelseförlopp som har utretts i flera avseenden är typiskt för våldtäktssituationer. Men det är givetvis inte tillräckligt för fällande dom att utredningen väl stämmer överens med vad som typiskt kan anses känneteckna sådana situationer. Det som ska prövas är det enskilda fallet och om det i det är styrkt att den tilltalade gjort sig skyldig till just den påstådda gärningen. Det är med andra ord viktigt att inte låta sig förledas av att det enskilda fallet uppvisar likheter med vad som kan antas gälla generellt.

Vad gäller M 1:s utsaga kan följande sägas. Utsagan innehåller alla de ingredienser – och som hänvisats till ovan – som krävs för att tingsrätten ska kunna fästa tilltro till den. Det förhållandet att utsagan i vissa avseenden lider av brist på detaljer är inte ägnat att minska tilltron till den. Vad gäller själva kärnfrågan, dvs. om samlaget ägt rum med eller mot M 1:s vilja, är M 1:s utsaga mycket tydlig och förtroendeingivande. Motsägelser eller oförklarliga moment lyser med sin frånvaro i utsagan. M 1:s utsaga är alltså mycket väl ägnad att läggas till grund för avgörandet.

Bortsett från själva utsagans innehåll kan det vid värderingen av den inte heller bortses från att M 1 i den framlagda chattkonversationen erinrat om ”Ett våldtäktsoffer är oftast inte så peppad på att träffa sin våldtäktsman”. Att denna konversation i övrigt ger intrycket av att målsäganden och den tilltalade står på god fot med varandra pekar dock i någon mån i en annan riktning. Det förhållandet att målsäganden dröjt cirka ett år med att anmäla händelsen för polisen talar varken för eller mot åtalet. Det ska också påpekas att inte heller det förhållandet att M 1 inte höjde rösten och skrek för att påkalla hjälp vid händelsen kan ges något bevisvärde i endera riktningen.

Trots det sagda kan utsagan ensam inte läggas till grund för en fällande dom. Vittnena V 1, Johanna Jakobsson och Karl Hallin har emellertid bidragit med information som ger utsagan beaktansvärt stöd. De, som alla känner M 1 väl, har omvittnat hur M 1 har uppträtt i tiden efter den åtalade händelsen och då noterat ett i

olika avseenden förändrat beteende hos M 1. Även vad M 1 själv har berättat om sina efterföljande reaktioner är värda att tas i beaktande. Vad som sålunda kommit fram skänker ett inte obetydligt stöd åt en redan trovärdig utsaga. Till detta kommer att hos M 1 har påvisats en underlivsskada som är väl förenlig med vad hon själv har berättat; även om skadan i sig inte styrker gärningen.

Den samlade bedömningen blir att bevisningen är sådan att det kan i praktiken uteslutas att den tilltalade är oskyldig till vad som har påståtts. Han ska därför dömas för våldtäkt i enlighet med åtalet.

Skadeståndsfrågan

M 1 har på grund av gärningen i åtalspunkten 1 alltså yrkat att tingsrätten förpliktar Elias Pettersson att till henne betala skadestånd med 115 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 19 oktober 2013. Av beloppet avser 100 000 kr kränkning och 15 000 kr sveda och värk (akut psykiskt lidande). I och med att tingsrätten har kommit till slutsatsen att Elias Petterson ska dömas för våldtäkt är den grundläggande förutsättningen för att tillerkänna M 1 skadestånd uppfylld. Yrkat belopp är också att anse som skäligt. Elias Pettersson ska därför förpliktas att till M 1 betala skadestånd med 115 000 kr jämte yrkad ränta.

Åtalspunkten 2

Elias Pettersson har hörts. Han har berättat att han inte sett bilderna tidigare. Han har också uppgett att han tappat sin mobiltelefon och att den varit ur hans besittning under en period. Förhör har också hållits med vittnena Hans Berg och Magnus Sandberg. Magnus Sandberg har förevisat de 47 bilderna och Hans Berg har analyserat dem och uppgett att bilderna föreställer barn (personer under 18 år) och att de är att anse som pornografiska i det att personerna på bilderna inte har färdigutvecklad pubertet. Magnus Sandberg har berättat om hur bilderna har

anträffats i den aktuella mobiltelefonen. Han har vidare uppgett att det är svårt att fullständigt radera bilderna från den aktuella enheten (mobiltelefonen); därav förverkandeyrkandet.

Allra först kan konstateras att iakttagelserna av bilderna leder tingsrätten till slutsatsen att det i samtliga 47 fall rör sig om bilder av barn som är pornografiska. Det är vidare klarlagt att bilderna har anträffats i Elias mobiltelefon. Det kan uteslutas att han inte skulle ha känt till bildernas existens. Även om det, vilket han antytt, inte själv skulle ha lagt in bilderna i telefonen har han alltså med vetskap innehaft bilderna på ett sådant sätt att han ska dömas för barnpornografibrott enligt åtalet.

Med hänsyn till vad som har framkommit om svårigheterna att definitivt avlägsna bilderna ur mobiltelefonen tillsammans med att Elias Pettersson ska dömas för åtalat brott ska förverkandeyrkandet bifallas.

Påföljdsfrågan

För våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första stycket brottsbalken är föreskrivet ett straff om fängelse i lägst två och högst sex år. Straffvärdet av den aktuella gärningen ligger över men nära straffminimum. Elias Petterson var vid gärningstillfället endast 17 år gammal vilket innebär ett s.k. straffmättningsvärde om knappt ett års fängelse. Enligt praxis bestäms regelmässigt straffet för våldtäkt också till fängelse; brottets art anses kräva det. I det nu aktuella fallet måste dock Elias ringa ålder beaktas; det krävs synnerliga skäl för att döma honom till fängelse. Det ska också noteras att gärningen är i avsaknad av särskilt försvårande moment. Det sagda innebär att det enligt tingsrättens mening, trots gärningens art och allvar, finns ett litet utrymme för att välja en annan påföljd än fängelse. Det lilla utrymmet bör tas tillvara, om inget särskilt rörande Elias Petterssons personliga förhållanden talar emot det.

Elias lever välordnat och har inga missbruksproblem eller problem med kriminella eller antisociala attityder. Han är inte heller tidigare straffad. Risken för att han ska återfalla i brott kan bedömas som låg. Det sagda leder tingsrätten till slutsatsen att han ska dömas till villkorlig dom i förening med samhällstjänst (240 timmar). Om fängelse hade valts som påföljd hade strafftiden bestämt till tio månader.

Avslutningsvis kan noteras att Elias Pettersson har begärt att tingsrätten inforrdrar ett nytt yttrande från Frivården. Tingsrätten finner inte skäl att bifalla det yrkandet.

Övriga frågor

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för brott Elias Petterson nu ska dömas för ska han åläggas att betala föreskriven avgift (500 kr) till brottsofferfonden.

Vad den offentliga försvararen och målsägandebiträdet har yrkat i ersättning av allmänna medel är skäligt. Denna kostnad ska staten svara för.

ÖVERKLAGANDE, se domsbilaga 1 (DV 400)

Överklagande senast den 7 januari 2016 ska ställas till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten.

Mikael Mellqvist

I avgörandet har deltagit även nämndemännen Sture Gardell, Sverker Holmgren och Hatice Toprak.

Skiljaktig mening

Nämndemannen Hatice Toprak är skiljaktig i påföljdsfrågan och anför.

Våldtäkt är ett brott som till sin art, enligt fast praxis, regelmässigt ska medföra ett fängelsestraff. Det förhållandet att Elias Pettersson vid gärningstillfället var endast 17 år och att det därför krävs synnerliga skäl för att välja ett fängelsestraff utgör inte anledning att avvika från denna fasta praxis. Jag anser därför att Elias Pettersson ska dömas till fängelse i tio månader.

I övrigt är jag i alla frågor ense med majoriteten.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.